

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,

A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 2 frt.
Félévre . . . . . 1 „
Egyes szám ára 6 krajczár.

Felolós szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

Visontai Soma.

Magyarországon a parlamenti élet ma már nem olyan, mint két-három évtizeddel ezelőtt is volt, amikor az országgyűlési viták magas színvonalon állottak s az ott elhangzott beszédek mindannyia az ékesenszólás valódi remekműve volt. Manap — sajnos — meglehetősen posványos mederbe terelődtek a Házban elhangzott s elhangzó viták, s tisztelet adassék a kevés kivételnek, a felszólalók javarészenek beszédében nélkülöznünk kell azt a tónust, amely a szónoklatot élesen megkülönbözteti a köznapi szószátyárkodástól. A felszólalásokból lépten-nyomon kicsillan az önérték, a közönséges önző anyagi érdekek hajhászása után való törekvés. Mindezen állapotban nem is lehet csodálkoznunk, ha tudjuk azt, hogy mily kufár módon jut a többség legiója a mandátumhoz, hogy a választások tisztasága manap már üres fogalomná törpült s a kormány kezét hajhászó, léha, tehetség nélküli, nem oda való elemekkel telnek meg a jobboldal pad-sorai.

A parlamenti élet és vita tehát ahelyett, hogy formailag és tartalomban emelkednék, egyre süllyed lejjebb és lejjebb arról a magaslatról, amelyen csak két évtizeddel ezelőtt is állott és állania kellene. Kevés az odavaló, arra képes, tehetséges és hivatását önzetlenség-gel betöltő parlamenti férfiak száma.

Méltányolnunk kell tehát azon kevés férfiu tevékenységét, akik a haza ügyeinek önzetlen harcsoaiként szólalnak fel és teszik mégsem egészen meddővé a már meglehetősen ellaposodott országgyűlési vitákat.

Ilyen képviselő Visontai Soma is a többek

között, a ki a gyöngyösi választókerületet képviseli az országházban, akinek arczképét ma bemutatjuk olvasóinknak. Elismeréssel kell szólnunk működéséről és arról a tevékenységről, amelyet már a második országgyűlési ciklus óta kifejt.

Egyike ő azon képviselőknek, akiket felszólalásukban a tárgyilagosság mellett a nép anyagi és szellemi javulásáról, erősödéséről való gondoskodás és ezután való törekvés vezet.

Visontai Soma a kereskedelmi, pénzügyi és közoktatásügyi miniszteriumok költségvetésének legutóbb lezajlott tárgyalásaiban tevékeny részt vett és nem egy üdvös, megvalósításra váró eszmét pendített meg.

A Bánffy-kormány — mint tudjuk — a 49 évvel ezelőtt oly fényes diadallal kivívott sajtószabadság intézményét is korlátok közé akarja szorítani és bilincseket rakni rá, Visontai a kormányzat e törekvését meggyőző érvekkel ítélte el s kitartó buzgalommal igyekezett visszaverni, sőt vitába

elegyedve Polónyi Gézával, a sajtószabadság megóvása érdekében még a negyvennyolc eszmék e hü örénél is szigorubb felfogást vallott.

Ezekben a szabad jogi intézmények lelkes hívének bizonyította magát Visontai Soma s rászolgált arra, hogy hazafias buzgalmának elismeréssel adózzunk.

Visontai Soma mint ügyvéd szintén kiváló működést fejt ki s főként kriminális ügyekben mint védő-ügyvéd hathatós tényezője a magyar igazságszolgáltatásnak,

Visontai Soma.

Merénylet a sajtószabadság ellen.

A dicsőséges Bánffy-kormány már nem elég-szik meg azzal, hogy a választási törvény lábbal tiprásával a szabadelvű pártnak uralmát a képviselőházban biztosítva, Magyarország érdekeit a kiegyezésnél Ausztriának könnyen odadobhatja a proviziós képviselők szavazatának segítségével. A dicsőséges kényurnak ebben a munkájában fölülte kényelmetlenek a független érzelmű, szabad gondolkozású sajtó nyilatkozatai, mert ezek a közönséget nemcsak felvilágosítják a kormány helytelen intézkedései felől, hanem kérlelhetetlenül ostromozzák a szabadelvűség czégére alatt üzött visszaéléseket. Bánffy ur tehát ezt a szabadsajtót akarja megrendszabályozni és az 1848-iki vívmányok egyik legszebbikét, az összes alkotmányos szabadságok feltételét és biztosítékát óhajtja tönkretenni, hogy a független sajtót elnémitse, az általa megfizetett bérencztollak pedig csak a kormány dicséretét hangoztassák a közönség előtt.

A sajtószabadság tönkretétele végett, a képviselőházhoz most benyújtott bünyvádi perrendtartási törvényjavaslatban a sajtó útján elkövetett vétségek egy részét kivesszi a független esküdtszékek ítélkezése alól és a járásbiróságok hatásköre alá rendeli, hogy szükség esetén a kormánynak kényelmetlen ellenzéki lapokat ily módon elnémithassa. De ennél még veszedelmesebb az, hogy a javaslat 35. §-ában a kormánynak jogot akar adni az esküdtszéki bíraskodás ideiglenes beszüntetésére is, ha ezt a kormány jónak látná azért, mert szerinte a sajtóbíróságok nyugodt működése veszélyeztetve volna.

Szerencse, hogy a kormány czélzata lóláb-ként láthatólag lóg ki e javaslatból. Nagyon értjük, hogy a kormány feszélyezve érzi magát a független sajtó bírálata által, mert a választási visszaéléseket ezentul senkisémm hányhatná szemére, a proviziós képviselőket senkisémm bélyegezhetné meg, a viczinálistákat senkisémm pellengezhetné ki, a kormány egyéb visszaélései, a nemzeti érdekek kárára teendő javaslatai a közönség előtt joformán titokban volnának. Szerencse, hogy ez a czélzat ily világos, mert legalább lehetünk ellene.

Hiszünk és bizunk abban, hogy a képviselőház a sajtószabadság ellen irányuló ezen merényletet szentesíteni nem fogja, ha csak nem akarja feladni a 48-as törvényhozásnak az alkotmányos szabadság biztosítására szolgáló legszebb alkotását, amelylyel Magyarországon az alkotmányos szabadság hajnala felvirradt, s amelynek védelmében és biztosításában Isaszegh, Branyiszki, Nagy-Sarló, Piski és sok más csataterén a szabadságharcznak annyi jó magyar hazafi vére omlott.

A megszentelt vér párjai az ég felé törve,

nemcsak hangosan tiltakoznak a tervezett merénylet ellen, hanem példát is adnak, hogy mikép kell a szabadságot megalkotni és megvédeni. Mert a forradalmakat nem a szabadsághősök, hanem a zsarnokok idézik föl.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Az osztrák trónbeszéd. Az újra megalakult osztrák parlamentet e hó 29-én nyitotta meg a császár. A keleti helyzetre vonatkozólag kiemeli a trónbeszéd, hogy keleti politikánk czélja mint eddig volt, úgy ezután is a statusquo fentartása lesz, az az a keleti államok s így főként Törökország birodalmi viszonyainak épségben tartására irányul, bár beismeri, hogy e tekintetben a nagyhatalmak között *aggodalmos nézeteltérések* merülnek fel. A Magyarországgal kötendő pénzügyi s gazdasági kiegyezésről röviden csak annyit mondott, hogy a birodalmi gyűlés bizonynyal szemmel fogja tartani azt, ami jogosnak és méltányosnak, De, hogy mit tart az osztrák jogosnak és méltányosnak, erről sajnos, nagyon szomorú tapasztalataink vannak már. A trónbeszéd további része buzdítja a parlamentet a gazdasági és társadalmi ellentétek kiegyenlítésére, a munkások és kézművesek helyzetének javítására. Az osztrák parlamentet e szerint maga a császári trónbeszéd serkenti, hogy a gazdasági reformokhoz lásson hozzá, s a pénzgazdálkodás korlátot nem ismerő tulkapásainak vessen véget. És ezt az osztrák parlament meg is fogja tenni, mert ezt a parlamentet az általános választói jog teremtette meg s így csakugyan a nép érdekeit képviseli.

Az adótörvények reformja. Az állami költségvetések tárgyalásánál *Lukács* László pénzügyminiszter tudvalevőleg kijelentette, hogy a földadó leszállításába a kormány nem megy bele. Hogy pedig mennyire jogosult a magyar gazdáknak a földadó leszállítására irányuló óhajtása, igen szépen kifejtette ezt gróf *Zselénski* Róbert a Nyitrán tartott felolvasásában. Gróf *Zselénski* számítása szerint egy békés-esongrádmegyei birtok pótlékkal együtt fizet 16% adót, egy aradmegyei 20%-ot, egy szatmár-szabolcsmegyei 30%-ot, egy ugoesamegyei 38%-ot és egy temesmegyei 42%-ot. Tehát a gazda a legkedvezőbb viszonyok között is 16—20% földadót fizet. Kedvezőtlen esetben, ez jóval többre rug. Így Temesmegyében egy egész telkes gazda, akinek 32 hold földje s háza van, fizet 216 frt adót, egy féltelkes gazda 89 frtot, negyedtelkes gazda pedig 57 frtot fizet. Ezekkel szemben átlagban egy vidéki vegyes-kereskedő adója annyi, mint egy negyedtelkes gazdát, egy gabonakereskedőnek valamivel több, mint egy féltelkesé, egy vidéki *ügyvédnek* valamivel több, mint egy *negyedtelkesé*. Pedig milyen nagy a különbség a jövedelmük között! A benyújtott törvényjavaslatok szerint a földnek ezt a nagy adóterhét semmivel sem könnyítenék, mert a változtatás abban állana, hogy az általános jövedelmi pótladót törölnék s behoznák helyettük a személyes jövedelmi adót. De mint gróf *Zselénski* kimutatta, ennek is csak az volna a vége, hogy az adó bevallásoknál azok, akiknek jövedelmét nem lehet ellenőrizni, főként tehát a tőkepénzesek kibujnának a megadóztatás alul, míg a gazda legfeljebb cseberből vederbe esnek.

Szomoruan nézhetünk tehát a tervezett adóreform elé, amely nemhogy egy régi s jogos kívánságunkat váltaná be, hanem ellenkezőleg a mostani s máris igazságtalan adózási viszonyokat tetőznél. Hozzuk be a jövedelmi adót, de csak azok a bevételek vettessenek alája, amelyek már-már földadó, házadó, járadék adó, kereset stb. adó alá nem estek. Ez esetben is az adókulesnak 4—5%-nál magasabbnak nem kellene lennie; szükséges volna továbbá a III. oszt. kereseti adó kulesának 10 százalékról 5%-ra való leszállítása. Ily feltételek mellett az adóreformot egyelőre jó szívvel elfogadhatnánk, de a tervezett újításoktól több rosszat, mint jót várhatunk.

A Kossuth-szobor ügye. A Kossuth-szobor bizottsága végre ülést tartott, melyen elhatározta, hogy működését *beszűnteti*, s választott egy öttagu bizottságot, amelynek az lesz a feladata, hogy valamely fővárosi egyletet keressen, amely a szobor ügyét hajlandó lesz kezébe venni. A bizottság tagjai: gróf *Széchenyi Imre*, *Tolnay Lajos Mezői Mór*, *Hoitsy Pál* és *Horváth Nándor*. A tespedésnek indult ügyet valószínűleg Pest vármegye fogja kezébe venni, amely hazafiságának és függetlenségének már sokszor adta tanubizonyságát.

Morzsányi lemondott. Morzsányi Károly, az Erzsébetvárosi újjól megválasztott képviselője mandátumáról lemondott, mert belátta, hogy az eljátszott helyzetet erőszakkal visszahódítani még sem lehetséges. Ebben a fordulatban Morzsányi sajnálkozást kelt maga iránt, mert ő csak a kibicsaklott szabadelvű észjárás áldozata és semmivel sem rosszabb többeknél, akik még ma is a parlamentben ülnek.

Országgyűlés.

Az 1897-ik évi állami költségvetés letárgyalása és elfogadása után az ugynevezett appropriáczióvitára került a sor, ami parlamenti nyelven annyit jelent, hogy bizalmi szempontból vitatják meg a dolgot, vajjon a már elfogadott költségvetési törvények végrehajtásával Bánffy Dezső bárót és miniszter-társait megbizhatják-e? Mert ha a költségvetést már el is fogadta a képviselőház, azért jogában áll azt mondani, hogy egyik vagy másik miniszterben nem bízik meg annyira, hogy annak a megszavazott tárczát kezébe adja. Természetes, hogy akinek a költségvetés megszavazásánál többsége volt, annak többsége van a bizalmi vitánál is, de azért mégis jó ez a vita azért, mert alkalma nyílik az ellenzéknek, hogy panaszait, sérelmeit, kifogásait a kabinet működése ellen nyilvánosságra hozza a Ház előtt. Magyarán mondva, ilyenkor verik el a port a minisztereken, akiknek ilyenkor ugyancsak meleg napjaik vannak. A vitában elsőben is **Molnár János** hosszasan fejtegette az állam és egyház viszonyát, amelyet az állam olybá igyekszik formálni, hogy az egyház mondjon le minden jogáról s tartsa meg minden köteletségét, az állam pedig tartsa meg minden jogát, de mondjon le minden köteletségéről az egyházzal szemben. Bizonyítja, hogy a népnevelés feladata mindig az egyházak hivatása volt, tehát a felekezeti iskolák államosításában az egyház szerzett jogainak megeseonkítását látná. Kijelentette, hogy ez iránt a kormány iránt, amelynek vezérelve az erkölestelenség, nem szavaz bizalmat. Nagy érdeklődés között emelt szót gróf **Csáky Albin**, volt közoktatásügyi miniszter s a kormánypártnak egyik általánosan tisztelt tagja, de a nemes gróf ezuttal olyan dolgokat feszegetett, amelyekkel a képviselő-

ház egy részében szomorú csalódást idézett elő. Három csoportba osztotta az ellenzéki pártokat; ezek közül a kormány iránt való bizalmatlanságnak főoka a függetlenségi pártnál a közjogi kérdésekben, a néppártnál az egyházpolitikában, a nemzeti pártnál pedig a választási visszaélésekben keresendő. Az első kettő olyan, ami ő belé bizalmat önt, ami pedig a választási visszaéléseket illeti, ezeket védelmébe fogadta, olyanforma érvekkel, hogy hiszen választási visszaélések mindenütt fordulnak elő s ilyen panaszok minden választás után felhangzanak stb., mind oly gyenge érvek, amelyek a mai választási visszaélések révén létrejött kormánypárti többséget nem menthették fel az ország itéletének sulya alul, legfeljebb *Csáky* gróftól sajnálta a Ház, hogy ennek a szeplős ügynek szegődött lovagjává.

Meg is felelt rögtön reá **Eötvös Károly**, a tapasztalt hadvezér ügyességével zsákmányolván ki ellenfelének gyengeségeit. Gróf *Csáky* — ugymond — a bizalmatlanságnak három okát jelölte ki; ezekhez hozzájárul egy negyedik is: a *politikai közérköles romlása*. Itt van az *összeférhetlenségi* kérdés, amely fölött gróf *Csáky* átsiklott. Még *Deák* Ferencz idejében *Madarász* József indítványára határozta el a Ház, hogy országos képviselők, és főrendiházi tagok a pénzváltó banknál igazgatósági tagok nem lehetnek. Meghozták az *összeférhetlenségi* törvényt, de azt azóta lelkiismeretes végrehajtás helyett minden oldalról kijátszották. Nincs bizalma, hogy a mai párturalom alatt ezen a visszás helyzeten javítani lehessen, mert ha megszigorítják is az *összeférhetlenségi* törvényeket, azért azokat csak úgy nem fogják végrehajtani ezután sem, mint ahogy nem hajtották végre már 22 év óta.

Csáky gróf azt mondta, hogy ők is szeretnék a független Magyarországot, de a történelmi fejlődés és a helyzet nem engedi. Hát ha a multban ez volt a helyzet, ne törekedjünk-e azért arra, hogy a jövőben más legyen? Hisz már a 67-es kiegyezés megkötésénél is azt mondták, hogy ez csak kiindulási alap, amelyen a nemzet majd kifejlesztheti teljes erejét. Hivatkoznak arra, hogy Magyarország azért nem lehet független, önálló, mert csak Ausztriával együttesen foglalhat el nagy hatalmi állást. De hát mi módon, hol gyakorolja Magyarország nagy hatalmi befolyását? Hiszen csak Ausztria beszél s mi hallgatunk; érdemes-e most azért a képzeletért, hogy mi nagy hatalom vagyunk, az önállóság eszméjét sarokba dobni? Határozati javaslatot nyujt be pártja nevében, mely a következő:

„Határozza el a képviselőház, hogy az 1897. évi állami költségvetési törvény végrehajtására az engedélyt Bánffy Dezső bárónak és miniszter-társainak, bizalom hiánya miatt, *nem adja meg*.”

Gullner Gyula a nemzeti párt nevében lendületes beszéddel állott sikra *Csáky* Albin grófnak a nemzeti pártról hangoztatott bírálatával szemben. Kifejti, hogy az 1867-iki kiegyezésben Magyarország államisága eléggé kifejezésre jut ugyan — de csak papiroson, mert a valóságban azok a nemzeti követeléseink, melyeket a kiegyezés biztosít, máig sincsenek kielégítve. A kiegyezési törvényeket Ausztria javára értelmezik s hajtják végre. A szabadelvű párt, melynek eredete: a választási visszaélés, tápláléka: az állami jogok csonkítása, végcélja: a kvótaemelés, nem hivatott őrzője és végrehajtója a kiegyezésnek s ezért van létjoga a nemzeti pártnak, amely bár a 67-es alapon áll, de nem úgy kívánja értelmezni s végrehajtani a törvényeket, mint a kormánypárt.

Majd Polónyi Géza állott fel s fényes elméjének minden fegyverét csatasorba helyezte. Maró gunnyal emlékezett meg azokról a képviselőkről, akik megcsufolva a magyar ember egyenes, hízeltgésre nem hajló jellemét, azt tartják hivatásuknak, hogy Bánffy szolgái hízeltgésekkel árasztják el s az ellenzékot otromba támadásokban részesítsék. Azután a Csáky Albin gróf kijelentéseire válaszolt, aki azt mondta a többek között, hogy 1526-tól 1867-ig a magyar nemzet, önállóságát többször törvénybe ígattatta, s azért mégis üres jelszó maradt ez csupán. Ha ez igaz, csak azt bizonyítja, hogy a függetlenség megóvása érdekében még abban az időben is mindig új törvényekre, erősebb alkotmányra volt szükség; mennyire nagyobb szükség van ezekre a mai viszonyok között. Jelen alkotmányunknak összes biztosítéka nem több, mint egy eskü; ennél szilárdabb alapokat kell teremteni. Ha elfogadnánk azt, amit Csáky gróf mondott, hogy a függetlenségi párt uralomra jutása esetén sem tudná elveit érvényre juttatni, úgy fel kellene tennünk, hogy van valaki, vagy valami hatalom, mely az őseink vérével szerzett alkotmány megváltoztatásában a nemzeti akarat érvényesülését megakadályozhatja. Hát ki az, mondják meg, kit értenek az alatt? — fordult Polónyi a szabadelpárt felé. Majd az összeférhetlenségi törvény szigorításának szükségét fejtegette Polónyi s a kormány iránt való bizalmatlanságnak okai között egy ötödiket is felhozott: a miniszterelnök tehetetlenségét, akivel tehetségre s tudásra nézve, a jobboldalnak is bármelyik tagja versenyezhetik. Végül hozzájárult az Eötvös Károly határozati javaslatához. Nagyhatású beszédje után a meggrófosított Tisza István zengedezett dicséreteket báró Bánffy Dezsőnek, azután a nemzeti s néppártot fogta gyanuba, hogy paktálnak, de a legújabb gróf minden igyekezete mellett a szabadelvű párt részéről is csak vékonyka elismeréshez jutott.

Bánffy Dezső báró, miniszterelnök nagyszabású szónoklat tartására határozta el magát s mindenekelőtt a kiegyezés kérdéséről szólva, kijelenti, hogy álláspontja az, hogy érdekeink lehető megóvása mellett Ausztria jogos igényei is kielégítenek. Az Isten áldja Ausztria „jogos érdekeit”, mit töprenkedik ezen folyton a magyar miniszterelnök; bezzeg Ausztria nem hangoztatja minduntalan a mi jogos érdekeinket. Eötvössel vitatkozva, azt állítja, hogy az összeférhetlenségi törvény végrehajtását figyelemmel kíséreni nem a kormány feladata. Ezzel menti azt, hogy a kormány szemet hunyt a törvénytelenések előtt, sőt azokat érdekében kiaknáta. Végre Polónyi ellen fordult, ki őt tehetetlennek mondotta, s azzal vágott vissza, hogy Hugó Viktor és emigráns társai is így nevezték III. Napoleont: a törpe, a nyomorék, s ime III. Napoleon mégis erősebb volt náluk. Nagy elégtétellel ült le ezután a bársonyszékbe, míg a baloldal felharsogott: Eljen Bánffy Napoleon! Felkelt azonban rögtön Polónyi Géza s megköszönvén Hugó-val, a nagy költővel, történt összehasonlítását, mindjárt idézte is, a költő egy mondását III. Napoleonról: „Vérrel kezdte, és piszokkal végezte”. Más Napoleonok piszokkal kezdik és vérrel végzik, tette hozzá Polónyi Bánffyra ezélovás s ezek a súlyos szavak jókora menykő-espásként hatottak a Házban.

Ezután a képviselőház az 1897-ik évi állami költségvetésre vonatkozó törvényjavaslatot részleteiben is megszavazta.

Külföld.

Kréta háborúság. A kréti háboruszkodásban különösebb fordulat még máig sem állott be. A nagyhatalmak ostromzár alatt tartják Kréta szigetét ezalatt azonban a sziget belsejében Vasszos görög ezredes rendszeres hadjáratot folytat a törökök ellen. Ha olykor a nagyhatalmak ágyúinak lőtávólába jut a felkelő csapat, akkor megkezdődik a bombázás mire a felkelők visszahúzódnak s folytatják a csatározást a sziget belsejében. A felkelők kijelentették hogy köszönik szépen az autonómiát, de nem kérték többet belőle, mert már jól tudják, hogy mit ér az a török fenhatóság alatt. Inkább utolsó erejükig küzdenek, semhogy még egyszer török kéz alá adják fejükét. Görög- és Törökország szorgalmasan folytatják a hadi előkészületeket s ma már annyira vannak a haderő összpontosításával, hogy néhány nap múlva valószínűleg megtörténik közöttük a hadüzenet. Hogy mi lesz a görög-török háboru kitörésének a következménye, azt még talán maguk a nagyhatalmak sem tudják. Annyi bizonyos, hogy Oroszország s Franciaország (sőt amint emlegetik, Németország is) a görögök pártján van, míg viszont mi előre láthatjuk, hogy amint az ágyuk dörögni kezdenek, a híres hármass szövetség úgy léggé válik mint a kánc: s keserűen meg fogjuk fizetni a világba üzött nagyhatalmi politikánkat.

MI UJSÁG?

Előfizetési felhívás.

Április hó 1 én új előfizetést nyitunk a „Független Ujság”-ra.

A kinek előfizetése márczius hó 31-én lejár, azt kérjük szíveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére kérjük azt az utalványt felhasználni, melyet a márczius hó végéig előfizetett olvasóinknak a múlt héten megküldöttünk. A ki netalán ezen utalványt nem kapta meg, az szíveskedjék előfizetését — a név, lakás és utolsó posta kitüntetésével — közönséges postai utalványon mielőbb beküldeni.

Előfizetési ár:

Egész évre 2 forint, félévre 1 forint, negyedévre 50 krajczár.

A „Független Ujság” eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programmunk a „Független Magyarország kivívása s ebben a kis emberek érdekeinek megvédése.” Ennek a mi programunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven csoportosuljanak a „Független Ujság” kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnket arra kérjük, hogy ne csak saját maga újítsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni, s a „Független Ujság”-ot tehetségéhez képest terjeszteni.

Tisztelettel

A „Független Ujság”

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Pozsonyi küldöttség a királynál. Ő felsége a minap fogadta Pozsony város küldöttségét: Dröxler Gusztáv polgármestert, Neusiedler Károly orsz. képviselőt, Broly Tivadar főjegyzőt és Péterffy Zoltán városi képviselőt, kik ő felségét a május 16-án végbemenő koronázási emlékszobor leleplezési ünnepélyére hivatalosan meghívták. Ő felsége megjelenését biztos kilátásba helyezte.

Uj főispán. Ő felsége a király marosligeti dr. Hagara Viktort Beregvármegye főispánjává nevezte ki. Dr. Hagara Viktor e kitüntetésével az agráriusok tábora is részesült a legfelsőbb kegy fényugarában, amennyiben dr. Hagara Viktor, mint gazdaember, a gazdák mozgalmában tevékeny részt vett, s főként a gazdasági egyletek ezredéves kiállításának léhozása körül fáradt sok sikerrel.

Híres cigányprimás halála. Sárközi Ferencz híres cigányprimás, több szép népdal szerzője, Hegyi Aranka művésznőnek nevelőapja a minap Losonezon elhalt. 1820-ban született Gárdonyban. 1848-ban az ő zenekara volt az első, a mely a honvédség kötelékébe lépett. Sárközit hadnagyi ranggal nevezték ki főkarmesterré Nagy Sándor hadtestéhez. Résztvett Budavár bevételében, a komáromi, sarkadi, debreczeni ütközetekben. Világosnál, mint tisztet, őt is elfogták s börtönbe vetették Aradon, ahonnan gróf Forgách Sándor császári kormánybiztos közbenjárására szabadították ki. Az ötvenes években zenekarával bejárta az ország nagyobb városait s mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták. 1860-tól kezdve sokat járt külföldön, sűrűn megfordult Párisban, Londonban, Prágában, mindenütt a legelőkelőbb körökben játszott, s őt tartották a magyar zene külföldi uttörőjének. Nem lévén gyermeke, Hegyi Poldi cigányprimás árváját, Arankát leányául fogadta s ő neveltette föl a magyar színművészet elsőrangú csillagjává.

A Kölcsey-szobor leleplezése. A nagy-károlyi Kölcsey-szobor leleplezése ünnepélyén, mely április 4-én megy végbe, Bartha Miklós tartja az ünnepi beszédet s Károlyi István gróf adja át a szobrot a városnak, nemcsak az aradi Kölcsey-egyesület vesz részt, hanem maga Arad városa is, amely Institör Kálmán főjegyzővel képviselteti magát.

Lemondó főkapitány. Seidl, székesfehérvári rendőrfőkapitány, lemondott állásáról. A székesfehérvári városházán, főleg a rendőri hivatalban, sok a szennyes és hosszú hajszja után végre Seidl ellen megindították a fegyelmi vizsgálatot. A polgármester, miután főispánja eddig nem volt a megyének, egyik rendeletében azt írta, hogy nincs ugyan hivatva a főkapitányt felfüggeszteni, de a kapitányi hivatal vezetésével Reé árvaszéki ülnököt bizta meg.

A méregkeverők bünpöre. A hódmezővásárhelyi méregkeverők bünpörében meglepő fordulat állott be. A mult hét végén Csördás Nagy Lidia töredelmesen vallott, s ennek folytán nem kevesebb mint tizenegy holttestet ásnak föl ismét a vásárhelyi te-

metőből és azok vegyészeti megvizsgálása után fog a törvényszék újra összeülni. Különben a törvényszéki elnök Muskó Sándor közbejött betegsége folytán is el kellett halasztani e bünügyi tárgyalást. A méregkeverőket márczius 29-én visszazárlították a szegedi csillagbörtönbe. Április elsején virradóra a megbetegedett Muskó Sándor törvényszéki elnök meghalt és így a méregkeverők bünügyének végtárgyalása hosszabb időre el fog halasztatni. Említésre méltó, hogy a méregkeverők bünpörét tárgyaló bíróságnak immár második halottja van, Dosits Sándor bíró a végtárgyalás előtt két nappal lőtte föbe magát s most a bíróság elnöke fekszik kiterítve. A babonára hajló hiszékeny vásárhelyi nép közt az a hir van elterjedve, hogy *Jáger Mari rontotta meg őket*, akinek oly hatalma van, hogy ellenségeire küldött átkai beteljesednek.

Rákóczi szobra Kassán. Kassa város két év előtt azt a hazafias határozatot hozta, hogy a város legszébb terén felállíttatja II. Rákóczi Ferencz lovaszobrát. A megyei közgyűlés most 1000 frtot szavazott meg egyhangulag e czélra és megyszerte gyűjtést is rendeznek.

Egy törekvő község. A torontálmegyei Magyar-Padé község megvette a Dudvarszky-féle 443 holdat tevő birtokot 126 ezer frtért azon czélból, hogy azt kétholdas parcellákban ismét egyeseknek eladhassa. Ily módon reménye lehet a szegényebb lakosoknak is a földhöz jutáshoz. Ez a leghelyesebb mód a szocializmus lefegyverzésére. A szegény nép egyáltalában földet bérbe nem kaphatott s ha kapott is, kertek vagy heréknek 30—40, sőt 60—70 frtot is fizetett holdankint. E vétel által azonban, ha nehezebbre is esik az évi részleteket törleszteni, tudja, hogy a föld idővel sajátja lesz. A derék község e cselekedete dicséretre nem szorul.

Kolozsvári dohánygyári munkások sztrájkja. A kolozsvári dohánygyár munkásai egy hétig sztrájkoltak, amire okot az adott, hogy aránytalanul vetették ki a munkásokra az adót és azt a dohánygyár igazgatója most vonja le, amidőn a munkásnép amugy is alig bírja kiheverni a tél nyomorát. A munkások az adó leszállítását követelték; a város hatósága békéltető bizottságot létesített, mely a dohánygyár vezetősége és a munkások közt a békés kiegyenlítés módját kutatja. A dohányjövedék igazgatója, dr. Perleberg leutazott Kolozsvárra és rendet esínált a munkások közt, megígérvén, hogy az igaztalanul kirótt adó elengedését ki fogja eszközölni.

Gazdátlan milliók. Az egyik ember milliókat keres és nem talál, a másik daskálhatna a milliókban, de nem tudja, hogy azok reá nézve léteznek. Ilyen milliók azok is, melyek már évek, sőt évtizedek óta hevernek gazdátlanul Amerikában. Pápa mellett, Homok-Bödögő községben, ezelőtt nyolczvan évvel valami Gold nevű család lakott. A család egyik tagja kivándorolt Amerikába és Chicagóban óriási vagyont

szerzett. Ez a Gold 1869-ben meghalt, hátrahagyván 7.000.000 dollárt, mely 14.000.000 millió forintot tesz ki s mely azóta kétségkívül megkétszereződött. Chicagó város több ízben fordult Keszthely városához is, hogy vajjon az elhunyt Gold nem volt e rokonságban az ott élő szegény Geldokkal. Nem volt. Most azután váratlanul gazdák jelentkeznek a gazdátlan milliókért. Kővágó-Eörsről, Tapolezáról és Budapestről is jelentkeznek rokonok körülbelül négyszázan a kik ugyanesak izgatottan várják a hagyatéki eljárás befejezését.

Ügyvédből irnok. Irnokból gyakran lesz ügyvéd, de megfordítva ritkán szokott történi. Szegeden él egy öreg ügyvéd: Zombory János, akinek egy fabatkát sem jövedelmez az ügyvédi mesterség, folyamodott hát a városhoz irnoki állásért.

Megsértett kegyelet. Kolozsváron a múlt évben, éppen Kossuth Lajos halála napján Binder Márton és Haun Albert szász nemzetiségű egyetemi hallgatók megrongálták a kolozsvári vértanuk emlékét. A jeles események még a mai napig sem vették el csunya eselekedetük jutalmát s valószínűleg ez bátorította most fel Booth Pál magyar nevű, de oláh nemzetiségű embert is, aki ismét Kossuth halála napján tövestül kitépte a vértanu-szobor körül ültetett puszpáng-bokrokat és bevitte azokat Kolozsvárra. A derék oláh testvért a rendőrség letartóztatta, a Kossuth-gyászünnepélyt rendező bizottság pedig a puszpáng-galyakat szétszította a közönség közt.

Innen-onnan. A halottrabló orvos bünpöre.

A királyi tábla a minap ítélkezett dr. Korotnai Árpád bünpörében és a halottrabló orvos büntetését udvalevőleg négy esztendei fegyházra emelte föl s a vizsgálati fogságból csak két hónapot számított be. A megtört ember egykedvűen hallgatta végig a súlyosbítt ítéletet, aztán alig hallható hangon mondta: Tisztelettel fölebbezek! A királyi ügyész is apellált. — **Benn égett a kazánban.** Tokajban Almási Mihály munkás borzasztó halállal mult ki. A tarezali állami közüző telepen márczius 21-én dél előtt 11 órakor a kazánt petroleummal kellett kitisztítania, miközben a petroleum tüzet fogott s mivel senki segítségére nem jött, bent égett a kazánban. Hogy kit terhel a felelősség, a vizsgálat fogja kideríteni. — **Anyagyilkos testvérek.** Nádas bács megyei községben Alarmitz Maxim odavaló gazda, mikor egy napi távollét után hazajött, feleségét agyonverve találta a kamarában. Az apa azonnal jelentést tett az esetről s kijelentette azt is, hogy a négy fia követte el a gyilkosságot, mert már régen ezivódtak az anyjukkal. — **Megőrült iparos.** Keskeméten Simon Antal szorgalmas és józan életű lakatosmester, a ki a mult évben fejtifuszba esett, abból kigyógyult, s most elméje megzavarodott s be kellett vinni a városi kórház megfigyelő osztályába. — **A bukott leány sorsa.** Gyilkossági kísérlet történt márczius 30-án délelőtt a fővárosban. Egy bukott leányt akart megölni elzüllött kedvese, hogy néhány

ékszerétől megfoszsza. A Képiró-uteza egyik házában lakott a leány, a ki kétségbeesve szaladt ki az utcára, kiabálva, hogy megölni akarják. A járókelők el is fogták a merénylőt s bevitték a kapitányságra, a hol előadta, hogy Singer Zsigmondnak hívják, bádogoslegény és sósavval akarta megölni a leányt, hogy ékszerait értékesíthesse.

Uj pénzforrások. A mostani sanyaru gazdasági viszonyoknál fogva általános az elkeseredés a földbirtokosok közt, mert bármennyire is küzdjön a földbirtokos, mégsem képes kemény munkája gyümölcsét érdeme szerint élvezni és sorsa mindinkább sulyosabbá válik. Ezen mostoha viszonyok oka a külföldről beáramló nyersterményekben rejlik, miáltal hazánk termékeinek ára annyira eszikken, hogy a termelési költségek is alig fedezhetők. Az egyedüli eszköz ezen baj gyökeres orvoslására volna: a földnek oly éltető erőt adni, mely által a földmives képes legyen kétszer annyit termelni mint eddig, és ezen éltető erő, mely minden más termelési erőt magában egyesít: *a pénz.* De pénzhez a földbirtokos vagy csak nagyon szűken jut, vagy pedig drágán kell neki azt megfizetnie és a szűken kimért hitellel nem képes szükségleteit kielégíteni; mert — legtöbbszörre 10—12% kamatu váltóadóságainál fogva — csak igen gyakran azon kellemetlen helyzetbe jut, hogy az aratás után összes termését potom áron kénytelen eladni. A földbirtokosnak tehát csak olyan kölcsön használhat, melynek kamatait minden erőmegfeszítés nélkül képes megfizetni, azaz: *oleső törlesztéses kölcsönhöz* kell jutnia. Ilyen előnyös törlesztéses kölcsönöket a majdnem 10 év óta fennálló és folytonos virágzásban levő „Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi Intézet”, Budapest, VI., Váci-körut 39, gyorsan eszközöl ki. Ezen — a közel jövőben 250.000 frtnyi alaptőkével részvénytársasággá átalakulandó — intézet szilárdsága és megbízhatósága mindenütt osztatlan elismerésben és kitüntető ajánlásokban részesült. Jelenlegi tulajdonosa *Gurré Ferencz* ur, kinek azon esetre, ha vállalatát átadja, 104.000 frtnyi eladási ár biztosított, továbbra is ezen intézet élén megmarad. Ezen részvénytársaság tagjai csak olyanok lesznek, kik most is érdeklődnek a magyar földmivelők jóléte iránt, előkelő társadalmi állást elfoglalnak, vagy pedig a kik tekintélyes magyar földbirtokosok. A földbirtokos ennél fogva csak saját érdekében cselekszik, ha a tavasz, ezen birtokának becslésére kedvező évszak beálltával — legyen az hasznos befektetések, vagy eddigi költséges adósságai konvertálásával járó bélyeg- és illetékmentesség elérése czéljából — egy *oleső törlesztéses kölcsönt* vesz fel és ezen célra telekkönyvi kivonatai és kataszter-birtokivei másolatát, felülvizsgálás végett, a fentemlitett intézethez annál inkább beküldi, minthogy reá nézve ebből semmi-nemü költség nem háramlik.

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha mag-szükséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak olyan óriási forgalmu czégeknél, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világczégek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A gyümölcsfák ápolása és nyesése.

A gyümölcsfák ápolása és gondozására nagy súlyt fektessünk ha azt akarjuk, hogy azok bőven teremjenek. Első dolog az, hogy a fergektől tisztítsuk folyton a galyakat. A peték pusztítását végezheti a gazda akkor is, a mikor már a hó elolvad s a gyümölcsfa még alszik, mert mikor már a hernyók a petékből kikelnek, sokkal nehezebb azok pusztítása; meghuzódnak a levelek alsó részein, úgy hogy nagyon nehéz azokat megtalálni.

A gyümölcsfák trágyázásáról már több ízben elmondtunk egyet-mást, most csak azt hangsúlyozzuk, hogy ez a fák ápolásának lényeges részét képezi, kivált soványabb talajokon. E mellett a gyümölcsfák törzse körül a földnek porhanyítása és gáztól való megtisztítása ugy tavasszal, mint ősszel szintén gondunkat képezze. Ha nagyon elgazosodik a gyümölcsfa alja, a csapadék nem szívároghat a gyökerekhez. A teendők közt nem utolsó helyet foglal el a nyesés sem, melynek helyes alkalmazásától függ a fák fejlődése és az, hogy egészséges, izletes és elegendő gyümölcsöt hozzanak. A fák tisztogatása, haszontalan és hibás galyoknak lenyesése történhetik már kora tavasszal, sőt ha a téli hidegek megszűntek, már a tél végén is. Sokan ugyan ősszel metszik a gyümölcsfákat, amit mi helyesnek nem tartunk, már csak azért sem, mert a téli fagyok az ekként nyesett galyokban sok kárt okozhatnak.

A fa metszésének főczélja egyrészt az, hogy a fának helyes alakot adjunk, másrészt, hogy termőképességét emeljük; az alak nélküli, nem nyesett fa díszére nem szolgálhat a kertnek, a mellett még kellő kifejlett gyümölcsöt sem hoz, mert az elszaporodott apró galyak között annyira megoszlik a táperő, hogy a gyümölcs kevéssé fejlődni, megérni nem bír, a gyökerek pedig nedv felszívó erejükkel nagyon sok galyat táplálni nem képesek.

Némelyek csak a száraz galyakat nyesik le a gyümölcsfákról s az eleven galyakat nem, pedig ezek egy részét is le kell nyesni, mert egy-egy erősebb ág igen sok mellékágot hajt ki, a melyek a következő évben szintén elágasodnak s ennek következménye aztán az, hogy a fa elesenevészedik, vékony, gyenge lombgalyakat hajt s ha nagyobb szélvihar belekapaszkodik ebbe az igen sok galylyal bíró fa koronájába, könnyen letördeli a java galyakat. Ne hagyjunk tehát metszés alkalmával egy-egy vezérágon több galyat, mint az ág hosszúságához

képest három-négy tavalyi galyat, úgy metszvéen meg azokat, hogy galyak egymással szemben az ágon ne maradjanak. Ha már a gyümölcsfa koronája nagyobb vezérágakkal bír, akkor lehet 8—10 galyat rajta hagyni, de egymástól bizonyos távolságban, mely távolság lehetőleg 3—5 decziméternyi legyen. Sőt szükséges, hogy a vezérágak hegyeit is visszametszük, vagy ha ezek nagyon elszaporodtak volna, ritkítsuk is őket, töben lemetszve, vagy lefűrészelve a koronáról a felesleges ágakat.

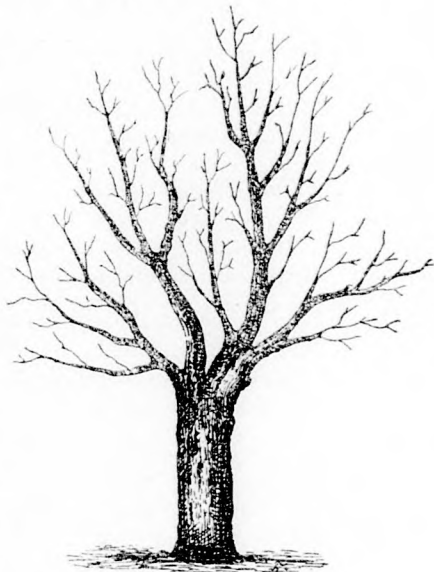
A metszés nélkül hagyott gyümölcsfa termése sohasem fejlődik ki rendesen s ize, zamata sincsen. A rendesen kéz alatt tartott, azaz jól megmetszett fák, a metszés által erősebb hajtásra és dusabb gyümölcsözésre ösztönözzük.

Hogy miként kell metszenünk a gyümölcsfát, arra legszemléltetőbb alakban felel mai két képünk, melyek egyike a jól ápolt, gondozott körtefát, a másik egy nem nyesett ápolás nélkül hagyott körtefát ábrázol.

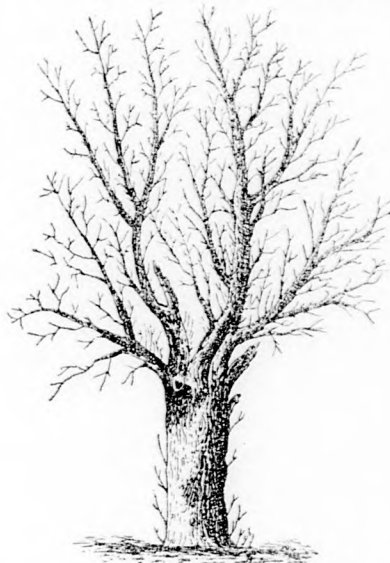
Minő talajra minő műtrágyát alkalmazunk?

Hazai talajunk legnagyobb része foszforban, azaz foszfor-növényi táplálékban szegény, ennél fogva hazánkban legfontosabb a műtrágyák közül a foszforműtrágya. Foszfor-műtrágya van kétféle, u. m. szuperfoszfát és Thomassalakszt. Az előbbi részben csontokból is készül, az utóbbi vasgyárak mellékterménye, tehát tisztán ásványi trágya. Mindakettő foszfor-növényi táplálékot ad a növényeknek, tehát oly növényi táplálékot, mely a talajban mindig csak kis mennyiségben van jelen, de a melyre a növényeknek a legnagyobb szükségük van. A foszfor-növényi táplálék előmozdítja a magképződést, valamennyi terménymínőségét javítja, a buzánál, rozsnál, árpánál, zabnál, szóval a gabonaféléknél a szem sulyosabbá válik, burgonyánál a keményítőtartalmat, ezukorrépánál a ezukortartalmat, takarmánynövényeknél azok fehérjetartalmát előnyösen gyarapítja, tehát azok értékét növeli már a minőség jobbátétele által is.

Ezen foszfor-növényi táplálék alkalmazása kedvezőbb mezőgazdasági viszonyok között — miként azt a százra menő kísérletek mutatják — 100 kg. foszfortrágya alkalmazása után legalább is 100 kg-mal több magot eredményeznek; minthogy pedig a mai alacsony műtrágyaárak mellett 100 kg. műtrágyának felhasználása 3.50—3.80 frtnál többbe nem kerül, 100 kg. szemtermés pedig — nem is számítva a szalmatermés-többletet — a mai alacsony árak mellett is legalább 6—7 frtot ér, látható tehát, hogy a műtrágya alkalmazása — ott hol a viszonyok ezt kívánatossá teszik — kifizeti magát már az első évben, minél fogva a második, esetleg a harmadik évi terméstöbblet tiszta haszon.

Rendesen metszett körtefa.

Elhanyagolt, nem metszett körtefa.

Az elébb azt mondtam, hogy van kétféle foszfortrágya, az egyik a részben csontokból készült szuperfoszfát, a másik a Thomassalakliszt; az a kérdés most már, melyiket hol, minő talajon és minő növények alá alkalmazhatjuk leggazdaságosabban?

Az *agyagos* talaj hazánkban a legáltalánosabb; káli belőle ritkán, légeny pedig — különösen ha istállótrágyázásban részesítettek — alig szokott hiányozni. Hogy vajjon mész hiányzik-e a talajból vagy nem, arról könnyen meggyőződhetünk úgy, ha egy marék földet jól összegyurunk és azt sósavval leöntjük; ha pezseg, a pezsgés fokából látjuk a mésztartalom fokát, ha pedig nem pezseg, nincs abban mész. Ha nincs benne mész, okvetlenül szükséges volna gipsz hozzáadása által, a talajt némileg melegebbé tenni; de helyesebben eselekszünk, ha ilyen földekre a Thomassalaklisztet, melynek 50—60 %-a mész, 1200 □ölenkint 250—300 kg-mal alkalmazzunk, ősszel buza alá alászántva. Hatása 2—3 évig tart s a hideg talajt megjavítja.

Agyagos földbe, melynek a kellő mésztartalma meg van, szuperfoszfátot kell 1200 □ölenkint 150—200 kilogrammot alkalmazni, lehetőleg ősziék alá, de tavaszi gabona, szálas és gumós takarmány és burgonya alá is előnyösen alkalmazható, kellőleg alászántva vagy jól beboronálva, hogy körülbelül oly mélységre jusson, a honnan a növények gyökerei könnyen felvehetik. A foszfort a nedvesség, víz ki nem moshatja, mert az agyagos föld ezen növényi táplálékot nagyon erősen megköti.

Homokos agyag földeken a *szuperfoszfátot* kell alkalmazni, és pedig 1200 □ölenkint 100—150 kg.-mot adva.

Tőzeges és lápos talajon a foszfortrágyán kívül (lehet az szuperfoszfát vagy Thomassalak, előbbeni-ből 1200 □ölenkint 150—200 kilogramm, utóbbiból 250—300 kilogramm szórando és szántando alá), még 50—100 kilogramm *kénsavas kálit* is szükséges alkalmazni.

Homokföldből rendszeren hiányzik az agyag és a humusz is, ennél fogva a homokföldök műtrágyázásánál a szuperfoszfáton kívül szükséges alkalmazni a nitrogént, kálit és meszet is. Nitrogént és kálit adunk az istállótrágyában, meszet a gipszben és a foszfort szuperfoszfátban.

Ha azonban elegendő istállótrágyánk nem volna, pótolhatjuk a légenyt (nitrogén) chilisalétrommal, a kálit pedig kénsavas kálival.

Chilisalétromból fejtrágyázásra 1200 □ölenkint 25—30 kg. szükséges, melyet 2—3-szor annyi homokkal keverve, a zöld vetésre egyenletesen el kell szórni. Káliból 50 kg.-mot a vetőszántásba beleszántunk, szuperfoszfátból 100—150 kg.-mot kell alkalmazni.

A műtrágya alkalmazásánál a fentebb mondtak volnának irányadók, de nem győzzük eléggé hangoztatni, hogy a műtrágyák alkalmazásába nem lehet csak úgy hübele Balázs belefogni, hanem, a mint azt előző ezikkeinkben is hangsúlyoztuk, kicsiben, $\frac{1}{2}$ —1 holdon kell előbb próbát tenni, vajjon szükséges-e és kifizetné-e magát az egyes gazdák különböző viszonyai között a műtrágyázás, mert a ki előzetes próbák nélkül fog bele a műtrágyák alkalmazásába, az könnyen megadhatja árát nem törődöm-géneke.

Hreblay Emil.

MULATTATÓ.

*Piros alma, sárga...**)

Beköszön a postás
Egy kerek kosárral...
Mi van a kosárba?
Messze, messze földről,
Egy öreg szilvából,
Piros alma, sárga.

Áldja meg az Isten
Azt az öreg szilvást,
A melyik termette!
Áldja Isten azt a
Reszkető két kezét,
A melyik leszedte.

Vasárnap délután.

Vasárnap délután sok látogatója
Van az én szülémnek:
Ház előtt a padon árnyékos fa alatt
Ülnek, üldögélnék.

Rólam foly a beszéd. Borecsa néni, tudom
Mondja, mondogatja:
„De föl is vitte a jó Isten a dolgát!
Hogy is nőtt ily nagyra!”

Sári nénémasszony folytatja, tódítja
Almélkodó szóval:
„Tele a ládája arannyal, ezüsttel,
Sok ezres bankóval!”

„Bizony csak nagy ur lett — szól a kurátorné —
Messze jár a neve...
Azt mondják, lelkeim, hogy még a király is
Parolázik vele.”

Édes öreg szülém csak bólogat rája
S mondja örömben:
„Áldja meg az Isten, áldatlan ne hagyja
Jártában — keltében!”

Kié ez az okuláré?

Kié ez az okuláré!
Az én öreg jó anyámé.
Nem tud már olvasni
Okuláré nélkül,
Ha kicsiny a betű:
Igy is beleszédül.

Eddig is nagy betűt irtam,
Ha levelet neki irtam!
Irok majd ezentúl
Még sokkal nagyobbat:
Szívemből, lelkemből
Könnyebben olvashat.

Pósa Lajos.

*) Mutatványok Pósa Lajos „Édes Anyám” ezimű, most megjelent versskötetéből.

Édes anyám.

Ezt a címet adta Pósa Lajos, a kiváló költő, a gyermekesereg kedvelt mese- és versírója, legutóbb megjelent kötetének, melyben az anyai szeretetről danol azzal a törülmetszett magyarossággal, kedves-séggel és bájjal, mely az ő gyermekverseit és egyéb írásait is jellemzi. Az édesanyának emléke, bölcső-dala édesen csendül meg olykor még a legelkérgesültebb ember szívében is. Az elvetemült szempilláira

kadva, ilyen áhitattal, ilyen szeretettel tud írni az anyáról, az már csupán ezért is bőven rászolgált a — borostyánra. Ennek a vaskos kötetnek minden sorából csak úgy szikrázik az az észjárás, az a nyelv — és itt ellentétben vagyok Pósa állításával — melynél jobban szívhez szóló, ékebb nyelv nem zeng az ekeszarva mellett sem, mivel hogy éppen az ő dalait dalolják szerte az országban az ekeszarva mellett

is kicsalja a szülődajkára emlékezés a könyeket, hát még egy nagy, nemes költői lélek, mely a gyermekszív világába be tudott hatolni az ő bűbájos, méz-édes dalával, csengő kacajával, mennyi szép gondolatot tud megteremni az anyai szeretet magasztalására? Pósa Lajos „Édes anyám” című kötetének száztizenkét verse, mind megannyi gyöngyszem, melyek nem a tenger fenekén, hanem egy, az édes anyáért rajongó, aggódó, remegő gyermek szíve tájékán termettek. Az édes jó anya, aki a Balogparti bogárhátú kis fehér házikóban a rokka mellett gondol a fiára, forró könyek peregnek pergő orsójára, akinek két arcára barázdákat véstek a gondok, haját belisztezte az idő: legkedvesebb témája Pósa Lajos költészetének, mely népdalaiban, gyermekverseiben, az anya iránti szeretet festésében, borongó, haragos hazafias verseiben egyaránt vonz bájoló és lebilincsel. Aki a férfikor delén, az anyai emlőről régen elsza-

épp úgy, mint a kukoriczahántásnál, a szüretnél vagy a fonókban is. Hisz se szeri, se száma azoknak a népdalainak, melyeket híres zenészek, dallamcsinálók megzenésítettek s a nép dalolja ezeket a zengzetes nótákat, nem kérdi, hogy ki írta, ki farigcsálta, csak dalolja, mert a szívről szakadtak azok az érzelmek, melyek azokba a dalokba vannak öntve. Maga Dankó Pista, a híres szegedi nótafa több mint száz dalát ütötte kótára Pósa Lajosnak.

S amidőn most Pósa az „Édes anyám” kötet megjelenésével költői munkásságának egy újabb, lehet mondani — legszebb, legnemesebb gyümölcsét adja a magyar olvasóközönség elé, — bemutatjuk őt az édes anyjával együtt, kívánva, hogy a jó Pósa néni a fia örömeire, a fia pedig a magyar népköltészet gyarapítására még sokáig éljenek erőben, egészségben.

Hegedüs András.

A puszták amazonja.

Lent történt a szép magyar alföldön. Délfelé járhatott már az idő; a nap izzó sugarakat tüzött le a földre. De a tikkasztó, kábitó forróságban az aratóleányok vig esvegeése hangzott fel, sőt egyik-másik nótát sem átalat kezdeni. Pedig hajnali két órától munkában van s a nap sugarai, amint kibontakoztak a látóhatár keleti pereme alul, azóta szakadatlanul perzselik, szíják görnyedező testét.

Amint a merőlegesen tartott bot árnyéka egy pontban olvadt össze, egyszerre, akár ha parancszoára történt volna, meglassodik a mozgás; egyik-másik ránt még egyet-kettőt maga előtt, azután nyugodtan, módosan huzódik a népség a faszor árnyékába. Elhelyeződéssel, leheveredéssel nem siet itt senki sem.

„Hol a víz?” — szólalt meg egy hang, mintha öregágyut sütöttek volna el, — pulyák, ki a soros.”

„Nacza!”

„Hol a Nacza?”

Egy-két szempillantás alatt előperdült a Nacza. Szép, magastermetű, karesu leány.

Üde, eleven; a napi munka még verejtéket sem esalt ki homlokán; kövérke, piros arca jókedvű mosolygásra áll. Két karjára egy-egy jócska korsó volt ráakasztva.

Egy legény már készen tartotta a lovat; mert a kut messze van, gyalogosan félórai járat.

Nacza megfogta egyik kezével a ló sörényét s egy könnyű ugrással a hátán termett, úgy féloldalt ülve. Nem kellett neki segítség, nem kellett neki nyereg, de még zabola sem. A kantárszárat zsinag helyettesítette; az is csak arra volt jó a leány kezében, hogy végig esapjon vele a ló oldalán.

„Gyi te Julesa!”

A paripa azon állító helyéből iramodásra fogta a dolgot, ami bármilyen mülovert is megpróbált volna, de a leány meg sem rezzent, mintha ruganyos, hajlékony termete össze lett volna növe a paripával. A légvonat felesapta a szoknyáját; volt ideje arra is, hogy előre hajolva megigazítsa azt, ahogy a puszták divatja megkívánja.

A paripa pedig azt sem kérdezte: „merre vigyelek kis gazdám?”, hanem vágatott szabadjára eresztett zsinaggal nyilegyenest a kut irányában, a melyet mintegy két kilométer távolságban jó szem könnyen felfedezhetett magas ágasáról.

A kut itatójánál egy hatalmas bika igyekszik szomját oltani abból a maroknyi vízből, ami a vályuban megrekedt. De hogy a kevés meleg, zavaros folyadék elfogy, kiszáradt, érdes nyelvvel a vályu falát kezdi nyalogatni.

Nincs abban több víz, még annyi sem, amennyi redves falait a repedéstől megóvná, ha rá tűz az égető sugár.

A bika elégedetlen. Lomha, kelletlen léptekkel megkerüli a kutat nehányszor, olykor boszusan bök

bele szarvával a korhadt gerendázatba, s egy-egy elfojtott bögéssel ad kifejezést türelmetlenségének.

Ugy látszik, nem helyes uton jár a haragos legény, mert ha rendes házi életet folytat, alkalma van az itatónál megfordulni, s nem kell bevárnia, hogy a gyilkoló szomjuságtól a nyelve feleserepedjék.

De olyan jóféle kalandor ökelme, akinek valamelyik idegen gulyába ugyancsak kiadták az uti levelét, s ki tudja, melyik határban bujdokolt tehetetlen haragjának első kitörésében, embert, állatot kerülve, míg végre nagy hiába a tanyai kuthoz hajtott a szomjuság.

Lódobogás hallatszik. A puszták királya erre megfordul; felemeli fejét szarvas módjára, úgy nézi a vakmerő közeledőt.

Majd hirtelen lekapja a fejét, tompa bögést hallat, szarvával porfelleget ver fel a földből, de ez csak pillanatokig tart; azután hatalmas bömböléssel neki megy a lovasnak.

Akkorra már Nacza is megfordította a lovát, s gyors iramodással menekült a kivert bika haragja elől, vissza az aratók felé. A dühös állat mindenütt nyomában.

Nacza hátra tekintett s látta, hogy a távolság rohamosan fogy; a ló sokáig nem bírhatja az ilyen versenyt. Lassította a futást s lova nyakát megveregette. „Eszünknel legyünk, Julesa, csak most...”

Mikor azután a bika már a sarkában volt, hogy szuszogását is hallani lehetett, akkor gyorsan irányt változtatott lovával s a tehetetlen test háta mögött futott el. Míg ez ismét összeszedte magát, Nacza nagy tért nyert, de viszont vargabetűt kellett leírnia, hogy ezéjéhez érjen.

A közelből már hallani lehetett az aratók kiabálását, akik villákkal, dorongokkal szaladtak a leány segítségére.

„Erre tarts Nacza!”

„No csak még egy kicsit szorítsd, Nacza!”

Kellett is a leánynak segítség. Jóformán játszott a bikával, azzal a vakmerőséggel, a mire csak aszszonyféle képes, ha vérszemet kap.

Egyszer aztán felzajongott az arató nép: „Nacza megfordult, fut visszafelé a kuthoz.”

Az ám, a bolond leány megfordította a lovát s kétszereződött gyorsasággal vágatott a kut irányában. A bika nem adta fel az üldözést, messze hangzó bömbölés között robogott nyomában; jajj lesz a lónak és lovasnak, ha hosszú szarvai hegyére kaphatja őket.

De a ló is érezte, hogy életre-halálra megy a játék, jó ösztöne villámgyorsasággal hajtotta előre, úgy, hogy nagy időnyereséggel érkezett a kuthoz.

Ott a leány megállította lovát s felszökött a kut kávájára, megmerte a vedret s így várta szembe az üldözőjét.

Talán a leány maga sem gondolta meg jól, hogy mit akar, mert a kut kávája a bika dühös rohamá-

nak sokáig ellent nem állhatott volna, de a leányban is a vad játék virtusa ébredt fel.

Felbomlott hajfonadéka kigyó módra övezte körül a nyakát, kipirult arczal, villogó szemekkel várta a döntő pillanatot.

Remek látvány volt így ez a tüzet sugárzó pusztai teremtés, méltó ellenfele annak a másiknak, amelyik ebben a birodalomban erőre, hatalomra nézve királynak tartja magát.

A bikának eszébe sem jutott a lovat üldözni — a mely nagy okosan a közelben huzódott meg — hanem egyenesen aleánynak ment, s neki dülekedett a kut kávéjának. Nem sokat kellett volna erőlködni, hogy az egész rozoga alkotmányt a rajta állóval együtt a mélységbe döntse.

Hanem erre nem maradt ideje; mert mielőtt kárt tehetett volna, a leány a tele veder vizet a fenevad szemei közé zúdította.

Asszonyhoz illő fogás volt ez egészen, ami férfi észből soha ki nem telik, — de ezuttal használt.

A bika a különös fogadtatásra meghátrált néhány lépéssel s meglepetésében még félelmetes bömbölésével is felhagyott. Szemeivel gyorsan pislogva, tanakodni látszott azon, hogy mit tegyen.

Ez alatt fürgén megmerült a másik veder is s a leány öntésre készen tartotta erős, mozgékony karjain.

„Gyer' ide no kormos, kapsz még többet is.“

S hogy a bika nem határozott gyorsan, a leány előre hajolt s a másik veder vizet is szeme közé öntötte a felhevült gavallérnak, mire ez hátat fordí-

tott s ijedt bögéssel menekülőre fogta a dolgot. Mivelhogy ha hamar támad is a bika, de épp olyan hamar retirál, ha egyszer elevenére tapintanak.

Az arató nép pedig nem példálózgathatott azzal napestig, hogy „adsza csak még egy kis Nacza hozta vizet,“ vagy hogy, „pulyák, fussatok vízért, de úgy ne kerüljete vissza, mint a Nacza jött“ (ez

járta volna, ha üres kézzel kerül vissza): mert Nacza alig valamivel időn túl tele korszókkal érkezett meg s ő volt az, aki legjobbizütevett a lebesleslevésből.

Buday Barna.

Képeinkhez.

Találd ki, ki vagyok?! Persze ez tótul van mondva, mivelhogy a képünkön bemutatott esintalan jelenet valahol a Görbeországban folyt le. Tudta Janó mindjárt az első perczen, hogy az, aki meglepi hátulról, nem lehet más, mint az ő Marinkája, hanem hát Janó ravasz nációz voltsazt mondta, hogy bizony nem tudom én, ki áll a hátam mögött, hanem ha megtapogatlak a kezemmel, akkor

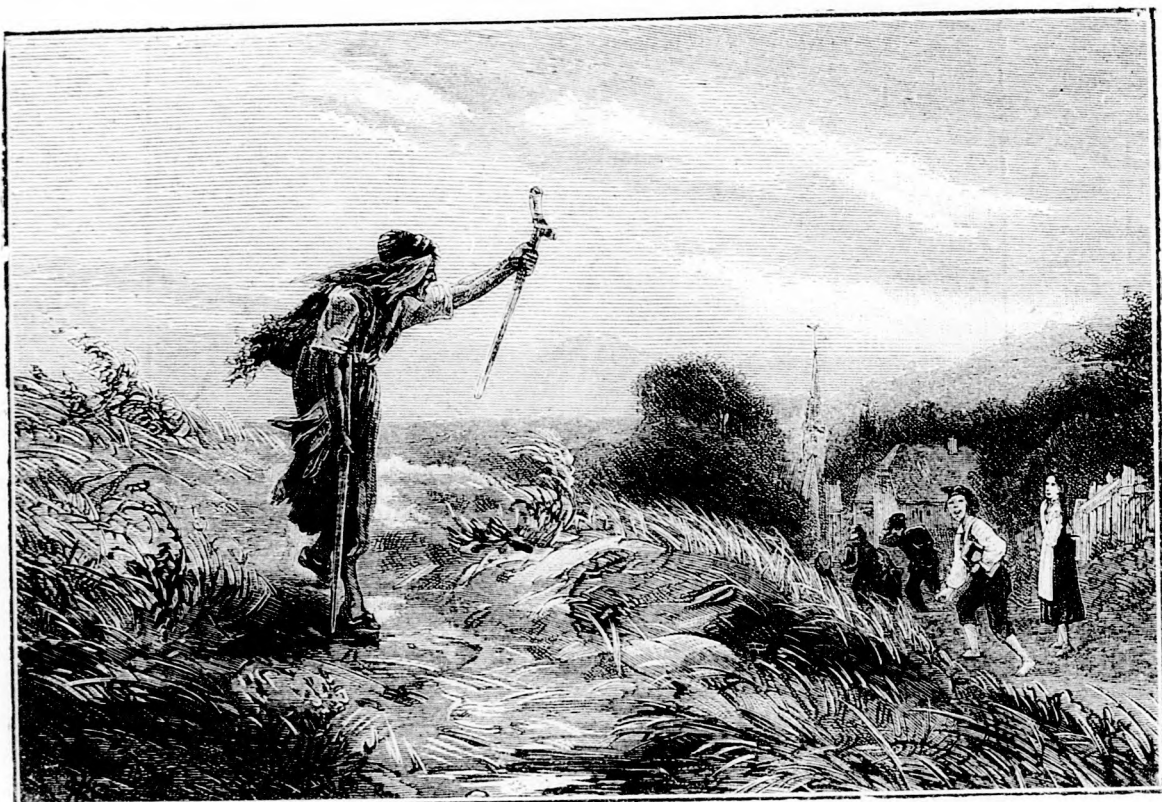
Találd ki, ki vagyok!?

talán kitalálom. S volt hozzá a jobbik kezében elég bátorság; de meg is járta ám, mert Marinka úgy ütötte hátba a vaskos tenyerével, hogy csak úgy nyekkent a szegény fiu. Erre azután elkezdett a Janó nevetni, meg a leány is nevetni kezdett, hogy milyen jó tréfát csináltak ők most egymással. Így mulatnak a fiatalok, mint két vadmadár: kerülgetik egymást, ütögetik egymást, anélkül, hogy Janó a maga boldond fejével rájönne, hogy okos embernek nem azért teremtett száját a jó Isten, hogy azzal a pipa csutoráját szorongassa, meg hogy tülekedés helyett

sokkal szebb mulatság ám az, ha az ember az ölébe veszi a kis leányt, megsimogatja, körülzörogatja, kikérdegeti baját, körülményeit, aztán, hogy ne legyen neki több baja, forró esókokkal zárja be a piros ajkait. Mi már ugyan megmaradunk ennél a jó szokásnál, de azt mondják: „kinek a pap, kinek a papné“, így hát semmi kifogásunk ellene, ha Janó is a maga hazájabeli, gusztusa szerint való szokásoknál marad meg.

A falu boszorkánya. Undok vén szipirtó, akitől retteg a falu apraja-nagyja, akiről nem tudni, hogy mivel táplálkozik, miből él; néha eltűnik a faluból

hetek, hónapokra s midőn ismét visszatér, újra meg újra rettegteti, remegteti az embereket. Kapu megett, földel alatt, bokor alján nem történhetik semmi két lélek közt, amiről ne tudna, s a mit aztán iparkodik a saját előnyére kihasználni, kizsákmányolni. E mellett a foglalkozás mellett mindenféle bűvös-bájos szerekkel kufárkodik s végső reményhorgonya azoknak, akik menekülni akarnak valami bajtól; ezért azonban ha hozzáfordulnak, még korántsem szabadultak meg a veszedelemtől, mert ezzel a falu boszorkánya újra behálózza őket s még nagyobb bajt zudít nyakukra, rábizott titkuk kifecsegésével, dobraütésével.

A falu boszorkánya.

A d o m á k.

Vigasztalás.

Együtt beszélgetett a sz—i káplán a tanítóval a paplak előtt, egyszer csak hozzá dörgölődik egy a csürhéből kivált sertés a pap eszímájához, s midőn a káplán e fölött mérgelődne, így vigasztalá egy arra menő atyafi:

— Ne bánts a tisztelendő ur, azt gondolta, hogy tuskó.

Bíró előtt.

— Hát te miért feszegetted a kamara ablakot a tanító urnál a mult este? — kérdi a bíró a vádlott cigánytól.

— Hát kenyergem álisan, egy kis álámizsnát ákártám kérni, hisen á multkor is voltam én ott, ostán káptám is.

— Igen, de akkor az ajtón mentél be, hát most miért akartál a kamara ablakon bemenni?

— Hát csak a változsátosság kedviirt.

Megmagyarázta.

Két szatmári ember Debreczenbe került, a hol megbámulták a többik közt a Csokonay szobrát is; de nem tudták, hogy miért van kulacs a Csokonay kezében? Megkérdeznék egy arra menő ezivist, a ki meg is felel:

— Hát, hogy figyelmeztesse az embereket, hogy a ki jól tud inni, annak szobrot emelnek.

Lapunk 13-ik számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Független Ujság”.

Helyesen fejtették meg: *Nikodem József, ifj. Égető Imre, Zsembery Ödön, Fülöp Ferencz, Szelkő János, Kőcsary Jánosné, Szecsányi Antal, Gombkötő N. János.*

Háromszög-rejtvény.

Szoboszlai Gyulától.

B-től	a	a	a	á	e	e	g	Á-ig.
Á-tól	i	i	i	j	k	m		Növény.
	o	p	p	r	r			Világváros.
	r	r	r	r				Női név.
	s	t	t					Egy nemzet.
	u	u						Név-más.
	z							Abc-ből egy betű.

B-ig.

A betűk a koczkákba úgy helyezendők el, hogy Á-tól Á-ig és B-től B-ig egy nevezetes csillag nevét adja.

LEVELES-SZEKRÉNY.

I. Adolf urnak. A végkép elszegényedett, állás nélküli hivatalnok kereseti adóval meg nem róható. — **5631. sz. előfizető.** A kéreztett lapok címével most nem szolgálhatunk, de utána nézünk. — **Ifj. G. J. urnak,** Eszeny. A rejtvényeket nem hozhatjuk, mert az összeállítás nem egészen megfelelő. — **L. F. urnak,** Szt.-Liszló. Alkalmilag sorát ejtjük. — **Ifj. Z. J. urnak,** Gyimes. Hát persze, hogy hunczut... Azt a képrejtvényt csak reklám kedvéért tette közzé az a német ujság, remélve, hogy majd csak akad olyan jóhiszemű magyar hazafi, aki 100 korona nyereségének reményében nem restel 75 kr. előfizetési díjat beküldeni. S a németnek sikerült a ravaszsága, mert Ön csakugyan lépre ment. Fogadja részvétünket s azt a tanácsunkat, hogy máskor ne üljön föl semmiféle hasonló hirdetésnek, mert nincsen abban semmi virtus, verje meg a Jézus Krisztus! — **Lőrés Károly urnak,** Fogadja szíves köszönetünket az előfizetők gyűjtéséért. — **Milosoivits István urnak,** Előfizetése az év végéig rendben van. — **Tóth Károly urnak,** Tisza-Palkonya. A klinikán a tüdő- és mellbetegeket díjmentesen minden nap reggel 8 óra-kor vizsgálják, kivéve a vásár- és ünnepnapokat. — **Kassay Vilmos urnak,** A középipartanoda előadásai az esteli órákban tartatnak és így ha az előadásokat hallgatni kívánja, azért a nappali órákban foglalkozhat valamely műhelyben; különben leghelyesebb, ha az intézet igazgatóságához fordul (Budapest, Népszínház-utca 8), ahonnan felvilágosítással szolgálnak bizonyára. — **Petes András urnak,** Az illető cég tulajdonosa, mint a lapokból értesültünk, eltűnt Budapestről, az üzletét zár alá helyezték és így ügyén — sajnos — mi már nem lendíthetünk semmit.

Kis lutri huzása.

	Márczius 27.				
Budapest	8	84	89	52	43
Trieszt	59	23	75	55	58
	Márczius 31.				
Prága	71	12	4	2	13
Nagy-Szeben	78	84	63	71	4

Budapesti piaczi árak.

Budapest, április hó 3-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) Buza 76—81 kg. tiszavidéki 7.85 frttól 8.30 frtig, pestvidéki 7.80 frttól 8.25 frtig, fehérmegyei 7.80 frttól 8.25 frtig, bácskai 7.90 frttól 8.35 frtig, bányási 7.60 frttól 8.25 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.30 frttól 6.40 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 4.25 forinttól 4.55 frtig, égetni való 62—64 kg. 5.20 frttól 6.00 frtig, sörfözdei 64—66 kg. 6.50 frttól 8.00 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.85 frttól 6.35 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 3.48 frttól 3.49 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	13.80	13.30	13.00	12.60	12.10	11.60	11.10	9.40	6.90

Buzakorpa, finom 3.30-5.10, durva 3.60—4.90 frt zsákkal együtt

Egyéb magvak: vörös lóhere 44—48 frt; luczerna 48—55 frt; makk 14—16 frt; bab fehér nagyszemű 6—12 frt, apró 9—12 frt, tarka 10—14 frt, lenese 8—12 frt, borsó héjas 14—16 forint, köles 4.90—5.20 frt, kendermag 6.75—7.25 frt, repce 10.80—10.90 frt. mm.-ként.

Marhavásár fizetnek páronként: elsőrendű jármos ökörért 310—360 frtig; középminőségűért 250—300 frtig; gyenge minőségűért 180—200 frtig; hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű mm.-ként élősúlyban 27—29 frtig, hizott magyar és tarka ökör középminőségű 25—26 frtig. Fejős tehén, magyarfajta 70—100 forintig, tarka 90—140 frtig darabonként. Élő borjú 1 kgr. élő-súlyért fizetnek minőség szerint 27—40 krt. Vágott borjú 1 kgr. hussúlyért fizetnek 50—60 kr.

Juhvásár: hizalt ürü páronként 17.50—21.00 frt, feljavított juh 11—14 frt, kiverő juh 5.50—9.00 frt, kecske 6—7 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4° és 45 kgr. levonás az életre. Elsőrendű 300—380 kgr. nehéz sertésért 50¹/₂—52 frt., vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 54—56 frt.

Baromfivásár. Lud páronként 2.60—5.80 forintig kacsra 1.20—2.80 frtig, tyúk 1.20—1.70 frtig csirke 120 kr.-tól 1.40 frtig, kappan 1.60—2.80 frtig, pulyka 2.80—5.00 frtig.

Takarmányvásár. Réti széna 1.80—2.40 frt, muhar 1.80—2.40 forint, zsupszalma 1.60—1.70 frt, alomszalma 1.30—1.40 frt.

Vegyesek. Tojás 100 drb. 2.00—2.00 frt. Szalonna 45—48 krajczár. Vaj Ia. 95—100 kr., IIa. 70—90 kr. Olvasztott vaj 60—100 kr. Mész sárga csurgatott 40—75 kr. Burgonya sárga 2.00, rózsá 1.80, közönséges 70—80 kr., paprika 20—49 frtig, hüvelyes paprika 26 frt métermázsánként.

Mütrágyák. A Hungaria részvénytársaság heti jelentése a Független Ujság részére. Szuperfoszfát 17—19% vízben oldható foszforsav-tartalommal 21—23 kr. Amoniak szuperfoszfát 10—12% vízben oldható foszforsav és 3—5% légegytartalommal 4.50—5.00 forint. Chilisálétrom 95% salétromsavas nátron-tartalommal 10.80—11.20 frt. Az árak a feltüntetett súlyegységek szerint teljes kocsirakományok vásárlásánál bérmentve az egyes közelebb vagy távolabb fekvő vasuti állomásra szállítva értendők. Fizetési feltételek megállapodás szerint.

Bőrök. Ökörbőr száraz 100 kg-ként 76—84 frtig, tehénbőr száraz 76—82 frt. Nyers ökörbőr (20 kg.-tól 35 kg.-ig) 30—34 frtig, tehénbőr nyers (20 kg.-tól 45 kg.-ig) 31—35 frtig.

Első magyar gazdasági gépgyár

• részvény-társulat •

GŐZCSEPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel
és szakbarátság felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk
fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágo-
sító választ.

C Z I M:

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék.

ORSZAGOS MAGYAR
KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Dessewffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szónyi Zsigmond, Sztáray István gróf, Teleki Sándor gróf.

Vezérigazgató: Szónyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fe a megfelelő kinestári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltőbbek

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **Igazgatóság Budapestben**, (József-körut 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek**.

**Törleszt. kölcsön
földbirtokokra.**

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 20-60 év köti időre **kezpenzben**. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csakély kamattal t. ke is törlesztetik. **Lebonyolítás leg-
rövidebb idő alatt.**

— Convertálás belyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokir másolat. 40494

**Ingtatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körut 39.**

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, halóságok és a legtekintélyesebb föld-birtokosok által okmányyszerűleg ajánlva van.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik készvényénél, csúznál, tag-szaggatásnál és meghüléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerű háziszser**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapestben**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül **mint nem valódit** utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Igen érdekes regények leszállított áron.

Portómentesen megküldve 1 forint helyett **40 kr.**
Nem szabad szeretnie.

Írta: Bodrogi Lajos.

Egy csodaember kalandjai.

Írta: Conan Doyle, ford. Fáy J. B.

Az erdész ur fia.

Elbeszélés Theurriet Andréról.

„BELLA.”

Érdekes regény. Írta: Anna Vertua Gentle.

A malom története.

Írta: Sudermann.

Mi a szerelem?

Arab regény. írta: F. Marion Crawford, fordította: Fáy J. Béla.

Angyal és ördög.

Írta: Mathers Helén.

Megrendelhetők lapunk kiadóhivatalában Budapest, Köztelek.

Kurcz Lipót és Társa

photocinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

**Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-
typia, fametszet stb. utján.**

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografikailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölteknak.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körut sarok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legtekintélyesebb és tartósságánál fogva a legolcsóbb és legtekintélyesebb permetezőgép a **VERMOREL-féle**

„ECLAIR”

peronospora permetező, mely eddig minden versenynél az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

— Ár 21 forint csomagolással. —

„AZURIN” 1 frt 25 kr. kilogrammja.

„RÉZGÁLICZ” 30 frt métermázsánként.

„RAFFIAHÁNCZ” 48 kr. kilogrammja.

A tavaszi tömeges megrendelések következtében — késések elkerülése végett — kérjük különösen az

ECLAIR

permetező megrendeléseket idejekorán hozzánk juttatni.

Ajánlom az 1896. évi szeptem-
ber 21-én Hódmező-Vásárhelyen
tartott ekeversenyen

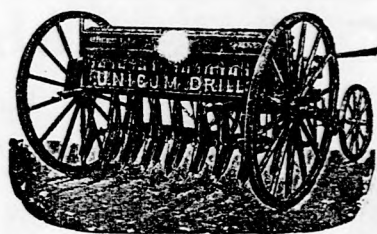
arany, ezüst és bronzéremmel díjazott
egyetemes aczélekéimet,
melyek anyag, kivitel s olcsó áraknál fogva az összes eddigi
konkurrencziát legyőzni képesek.

BÄCHER RUDOLF,

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára.

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tagadhatatlan legjobb
vetőgépe a jelenkornak
a **Melichár-féle**

Unicum Drill

rendkívül egyszerű és
feltétlenül szolid kivi-
telű.

Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára.

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

„Magyar Agrár és Járadékbank Részvénytársaság“ Budapesten.

Hirdetmény.

A filloxera által elpusztított szőlők felújítására adandó kölcsönökről.

A földművelésügyi m. kir. miniszter ur, a pénzügyi m. kir. miniszter urral egyetértőleg az 1896. V. t.-cz. 6. §-ában nyert *felhatalmazás alapján* a „Magyar Agrár és Járadékbank“-ot bizta meg a filloxera által elpusztított szőlők felújítására a törvényben megállapított feltételek mellett nyújtandó kölcsönök kiadásával.

A kölcsönök engedélyezésére hivatott bizottságot a földművelési m. kir. miniszter ur már kinevezte és a külső szervezetre vonatkozó szabályzatokat 1897. február hó 23-kán kelt 10,308. számú rendeletével helybenhagyta, minélfogva a kölcsönök engedélyezése is kezdetét vette.

A kölcsönök iránti kérvények benyújthatók:

I. Az ország bármely helyéről a „Magyar Agrár és Járadékbank“-nál Budapesten, (Erzsébet-tér 9.).

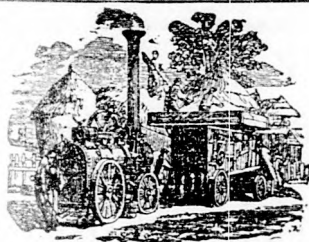
II. A „Magyar Agrár és Járadékbank“ vidéki megbízottjainál. — Még pedig egyelőre:

1. *Baranya* vármegyéből és *Somogy* vármegye nagy-atádi és csurgói járásából *Szép László* urnál *Megyefa*, u. p. *Bükkösd*.
2. *Tolna* vármegyéből és *Somogy* vármegye központi, lengyeltóti, tabi, marczali és igali járásából *Mayer F. Andor* urnál, *Tolna-Kéty*.
3. *Veszprém* vármegye pápai, devecseri, zirczi és enyingi járásából, *Vas* vármegyéből *Purgly László* urnál, *Papkeszi*, (Veszprém vármegye).
4. *Győr* és *Komárom* vármegyéből *Steindl Kálmán* urnál *Téth*, (Győr vármegye).
5. *Pozsony*, *Sopron* és *Moson* vármegyéből *Fülöp Jónás* urnál, *Pozsony*.
6. *Esztergom* vármegye területéről *Wimmer Ferencz* urnál, *Esztergom*.
7. *Gyöngyös* város és *Héves* vármegye gyöngyösi járásából *Hanak Kólos* urnál, *Gyöngyös*.
8. *Eger* város és *Héves* vármegye egeri járásából *Grónay Sándor* urnál, *Eger*.
9. *Zemplén* és *Szabolcs* vármegyéből *Desseffy Miklós* urnál, *Tolcsa*.
10. *Bereg*, *Ung* és *Ugocea* vármegyéből *Czeiner Nándor* urnál, *Beregszász*.
11. *Bihar* és *Kolozs* vármegyéből *Molnár Lajos* urnál, *Nagyvárad*.
12. *Arad* vármegye területéről *Vásárhelyi Béla* urnál, *Arad*.

Ugyancsak a „Magyar Agrár Járadékbank“ és fentnevezett megbízottjai, kívánatra kérvénymintákat szolgáltatnak ki és megadják a részletes felvilágosításokat a kölcsönök tárgyában.

A kérvényekhez a beültetendő terület *telekkönyvi kivonata melléklendő*. — Ugy a *kérvény*, mint a reá vonatkozó *összes okmányok*, az 1896. V. t.-cz. 18. §-a értelmében *bélyegmentesek*.

„Magyar Agrár és Járadékbank Részvénytársaság“ Budapesten.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítészet

Budapesten, V. ker., Külső váczi-út 46. szám.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigazgatója ajánl utolérhetlen szerkezetű és minőségű Marschal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és lóhere cséplőgépeket két cséplődobbal,

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion“ örlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas- és félmagas- és vasmórló-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák feiállítását.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A legjobb magvak

kaphatók

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

Budapesten, VI., Andrásy-út 23. sz.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

**Szőlő- és bortermelő-
körökben jártasak**

esekély fáradtsággal

szép jövedelemre

tehetnek szert.

212 Czim a kiadóhivatalban.

Az ezredéves orsz. kiállításon kitüntelve.

VARJU ÉS TÁRSA

es. és kir. szab.

hangszer-ipar telep

BUDAPEST,

VIII. József-körut 20. sz.

Ajánlják saját gyártmányu hangszereiket.
Cimbalmok pedál nélkül 45, 55, 60, 65,
75 frtert pedálos 80 frttól feljebb. Czimbal-
minkért 2 évi kezességet vállalunk. Iskola-
hegedűk 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 frtert és fel-
jebb. Régi kijátszott hegedűk nagy válasz-
tékban 15, 18, 22, 26, 30 frtert és feljebb.

Javítások elfogadtatnak, gyorsan s pontosan eszközöltetnek.

Használt hangszerek becseréltetnek.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Lapunk előfizetői, ha a megrendelésnél e lapra hivatkoznak árenged-
ményben részesülnek.

Felhivjuk

**a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

**a budapesti
gyapju-aukcziókra**

melyek ez év folyamán két soro-
zatban július és szeptember hónapok-
ban fognak megtartatni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosi-
tásokkal szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

A „HUNGARIA“

MÜTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ajánl:

Superfoszfátot, Chilisalétromot

és minden más műtrágyaféléket, legjutányosabb áron és elismert
kitünő minőségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST, V., Váci-körut 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor és Rovara Frigyes művét érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldjük meg.